

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

§. 9. De mutuo, commodato, deposito, & locato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

qua alteri accrescit, non est ex vendente, sed ex conditione em-
 ptoris: nullus autem debet alteri vendere id, quod non est suum.

Sunt etiam duæ causæ, ob quas interdum potest quis
 rem minori precio emere, quàm aliàs valeret. Prima
 est si emptori parum utilis sit, illamq; solummodo emam
 gratiam venditoris; quia tunc pretium, & valor illius ob-
 cundum communem hominum æstimationem videtur
 censerur, ut docet Lessius supra: in quo tamen cavendum est,
 ne à pauperibus aliisque, quos adigit egestas ad propriam
 supellectilem v. g. distrahendam, aliquid vilius quàm po-
 sit emendo, justitia vel charitas violetur. Secunda causa
 ritur ex ratione, & modo vendendi, ut in auctionibus pu-
 blicis, in quibus sicut aliquando rerum commune pre-
 tium ex emptorum contralicitatione augetur; sic etiam
 interdum ex defectu emptorum minuitur, ut observat
 Nav. c. 23 n. 85.

Quæres quid de quibusdam rebus censendum sit, quæ
 nullum certum pretium habent, ut sunt quædam gem-
 mæ, picturæ veteres, &c. an scilicet tantum eas vendere li-
 ceat, quanti vendi poterunt. Respondet Lessius sup. c. 11.
 dub. 3. quamvis Sotus & quidam alii Theologi ita fieri
 posse arbitrentur, longè tamen probabilius esse, & tutius
 in conscientia, res ejusmodi non posse licitè vendi pro
 arbitrio venditoris, sed juxta æstimationem intelligenti-
 rum, aut etiam ipsius venditoris, spectatis bona fide cir-
 cumstantiis omnibus ad ipsius rei valorem facientibus.

§. IX.

De mutuo, commodato, deposito, &
 locato.

HORVM quatuor contractuum, qui frequentiores
 sunt, & ad quos ceteri aliquo pacto reduci possunt,
 notitiam hic aliquam generalem proponemus, ut
 facilius dignosci possit, quibus in casibus hoc septimum
 Decalogi præceptum, occasione illorum violenter & et-
 iam

iam quæ ratione sub illorum obtentu usura interdum palliata committantur, de quibus postea.

Per mutuum intelligitur traditio rei alicuius numero, pondere, vel mensura constantis facta eo animo, ut sit accipientis; cum obligatione tamen, ut similis in specie ac bonitate restituatur.

Per commodatum verò, rei alicuius quoad solum usum gratuita concessio, cum obligatione eamdem numero restituendi.

Per depositum, rei alicuius ad solam custodiam traditio, cum obligatione eamdem integram restituendi.

Per locatum denique, seu locationem significatur rei alicuius ad utum, vel fructum certa pretii conventionem facta concessio.

Differunt autem inter se hi contractus, primò; in eo quòd mutuum fiat tantum de rebus mobilibus; reliqui tres contractus de rebus etiam immobilibus fieri possunt, ut fusè ex diversis legibus declarat Lessius l. 2. c. 10 & seq.

Differunt 2. in eo quòd per mutuum transferatur rei mutuo data dominium, sufficiatq; ut similis in specie restituatur; per alios verò tres contractus non transferatur rei dominium, sed eadem numero debeat restitui, ut docet idem Lessius, & ex iisdem legibus probat.

Differunt 3. in eo quòd mutuatarius rem mutuo datam pro libito consumere possit; commodatarius, & locatarius ea tantummodo uti, vel fructus illius percipere; depositarius verò nec illa uti, nec ex ea fructus ullos suos facere licite possit, ut explicat & probat idem Lessius.

Differunt 4. in eo quòd, si res mutuo data & tradita pereat, soli mutuatario pereat, cum sit in dominio ejus; quoad alios verò contractus, in quibus dominium non transfertur si res aliena apud depositarium, vel comodatarium, vel locatarium casu fortuito, & sine ulla eorum culpa pereat, domino suo pereat; nec illis incumbat ulla faciendæ restitutionis obligatio, nisi aliter expressè conveniam sit, vel aliqua alia ratio specialis ad id obliget, ut ex

com-

communi legum uſa & Theologorum cenſenſu tradidit
idem Leſſius. Quod ſi res illa ex aliqua culpa pereat, com-
modatarius quidem, ob cuius ſolius utilitatem res gra-
tuito commodata eſt, illam tenebitur reſtituere, ſi vel-
viſſiſſima eius culpa perierit, ut habetur cap. un. de com-
modato: locatarius uero, qui rem alterius conduxit pro
tuo, non niſi ex leui: deſignatarius autem, qui rem alienam
gratuito cuſtodit, non niſi ex culpa lata: quia ſcilicet lo-
catum cedit in commodum locatarij ſimul & domini; de-
poſitum uero ſolius domini uoluntatem reſpiciat.

Differunt denique in eo quod ratione mutui præſtitum
ut mutuum eſt, nihil à mutuuario ultra rem mutuam
aut illius ualorem exigere licitum ſit; in contractu uero
locationis id licite & iuſte fieri poſſit, ut ex ante dictis
intelligitur, & plenius ex dicendis conſtabit

§ X.

*Quid hoc ſeptimo Decalogi præcepto
prohibeatur.*

HOC ſeptimo præcepto prohibetur, non ſolum quæ-
ſiuis iniuſta rei alienæ acceptio & detentio, quæ ſunt
nomine designatur, ſed etiam (ut explicat S. Aug.
q. 71. in *Exo 1.*) quæuis alia iniuſta rei alienæ contrectatio
aut damni illatio; & conſequenter deliberata quæuis uol-
untas alterius rem iniuſte uſurpandi, uel detinendi, aut
damnum illi inferendi; ut enim docet S. Th. 1. 2. qu. 71. a.
7. peccata uoluntatis & operis eiufdem ſunt ſpeciei, cum
hac tamen differentia, quod Peccata operis contra hoc
ſeptimum præceptum ad reſtitutionem obligent, non uero
peccata ſolius uoluntatis.

Eſt autem obſeruandum ſoſam illam rei alienæ invito
domino uſurpationem ac detentionem, quæ iniuſta eſt
hoc præcepto prohiberi: quia (ut ex communi Theolo-
gorum doctrina obſeruat Tolet. lib. 5. c. 14.) variis ex cauſis
ablatio rei alienæ invito domino fieri poteſt abſque
culpa